

SLOVENSKI NAROD

Izjava vsak dan popoldne izvzemši nedelje in praznike — Inserati do 80 petit vist s Din 8 do 100 vrt s Din 250 od 100 do 300 vrt s Din 3. večji inserati petit vist s Din 4. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej — »Slovenski Narod« v tem mesecu v Jugoslaviji Din 12 — za inozemstvo Din 25 — Rokopis se ne vračajo.

UVEDNISTVO IN UPRAVNISTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica štev. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slovenski trg 3. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10351

Kancelar Hitler na Hradčanih Nemška okupacija Češke in Moravske končana

General Brauchitsch prevzel vso oblast na Češkem in Moravskem — Konrad Henlein komisar za civilne zadeve na Češkem, Bürcel pa na Moravskem

PRAGA, 16. marca i. Kancelar Hitler je prispev snoči ob 19.15 v spremstvu generalnega štaba v Prago. Odšel je na zgodovinske Hradčane, kjer so takoj po njegovem prihodu razobesili njegovo standarto. Kancelar Hitler je prenovil na Hradčanih.

V spremstvu Hitlerja so bili generala Brauchitsch in Keitel ter zunanjji minister Ribbentrop. Med potjo od Češke Lipe do Prage so imeli velike težave zaradi silnega snežnega viharja. Kancelar Hitler se je nastanil na Hradčanih v prostorih predsedstva republike.

Zvezcer je bila generalu Brauchitschemu poverjena najvišja izvršna oblast v češki in moravski deželi. Civilno oblast je prevzem okrožni vodja Konrad Henlein, na Moravskem pa dosedanji vladni komisar na Dunaju in okrožni vodja Bürcel.

Glavni poveljnik nemške vojske general Brauchitsch je naslovil na prebivalstvo naslednji proglas:

Po volji Führerja in vrhovnega komandanta so nemške čete prispele v deželo, da vzdržujejo mir in red in da vzpostavijo varnost ter zaščitijo prebivalstvo. Vsa oblast je prenešena name. Ves upravni aparat naj posluje naprej. Isto velja za policijo in železničarje. Gospodarsko življenje naj se razvija normalno naprej. Vsak naj ostane na svojem mestu in naj nadaljuje delo. Če bo kdo izostal od dela, se bo to smatralo za sabotažo. Odredbam nemških vojaških oblasti se je treba brez pogojno pokoriti. Vsak naj izpolnjuje ukaze, ki so v korist posameznika in celote!

PRAGA, 16. marca AA. (Stefani): Od pretekle noči vihra s Hradčanom zastava kancelarja Hitlerja. Hitler bo sprejel dr. Hacho in Chvalkovskega. Italijanski poslanik v Pragi je snoči ob 23 prišel na Hradčane v avdijenco k voditelju raja. Pri tej priložnosti se je poslanik dolgo in prirčno razgovarjal z zunanjim ministrom Ribbentropom. Kancelar Hitler je danes izdal proglas na češki narod. Zvedelo se je, da se bo Hitler danes odpeljal iz Prage.

Ministrski svet se je na svoji snočnji seji omejil na to, da je proučil nekatera nujna vprašanja, ki so v zvezi z novim političnim obrazom češke dežele po berlinskem sklepku, na ponovno sejo pa se bo sestal danes.

BERLIN, 16. marca. AA. Zvedelo se je, da bo Hitler danes zapustil Prago in obiskal nemške čete na vzhodnem Češkem in Moravskem.

General Gajda imenovan za vodjo češkega naroda

PRAGA, 16. marca General Gajda je bil imenovan za vodjo češkega naroda.

Novi »vodja češkega naroda« general Gajda je izdal na narod proglas, v katerem pravi med drugim:

V današnjih težkih časih vas pozivam k sodelovanju, ki ne bo obstajala

lo samo iz paradi. Popolna edinstvenost in odločnost sta potrebne za vse stvari, ki jih bomo v bodoče skupaj preživljali. Zahtevam mir in red, ki sta v sedanjem času posebno potrebna. Ustanovili smo delovni odbor iz ljudi nacionalnega preprinjanja, ki veljajo kot zaščitniki vseh slojev naroda.

Pohod nemške vojske

BERLIN, 16. marca. AA. Pohod nemške vojske in narodno-socialističnih oddelkov na Češko in Moravsko je k jub neugodnemu vremenu, snežnim metežem in poleđici naglo napredoval. Čete, ki so prodile v Moravsko in Slezijo od dveh strani, so se sestale že včeraj ob 16. V ostale kraje Češke so prispele nemške čete še v teku dne. Kljub trajno neugodnemu vremenu in viharju, so odlite na Češko tudi mnoge letalske eskadre. Vsa letala so oristala na čeških letališčih, kjer so Nemci takoj prevzeli v svojo last češka

Nemška vojska tudi na Slovaškem

Berlin, 16. marca AA. (Reuter) Uradni krog odločno zavajajo vse, da bi bile nemške čete vkorakale na Slovaško ali pa zasedle Bratislavu.

Praga 16. marca. AA. (Reuter): Predsednik slovaške vlade Mach je opločno, govoril po radiu in se predvsem zahvalil Nemčiji in Hitlerju za izkazano pomoč.

Podpredsednik slovaške vlade Tuka in zunanjji minister Durčanskij sta se včeraj popoldne odpeljala na Dunaj. V Bratislavu sta se vrnila okoli 19. vendar pa nista hotela dati nobene izjave.

Dosej sta Poljska in Madžarska priznali samostojno Slovaško. Za poljskega poslanika v Bratislavu je bil imenovan poljski konzul v Kašijski Ukrajini Chalupny.

Bratislava, 16. marca AA. (Havas) Potrjuje se, da je prebil vodno uradno poziv naj ohrani mir češ, da nemške čete ne pomenuje napada na Slovaško. V skladu s tem apelom so se poseljenci Hilmanske garde in novega prestolnega parka postavili na razpago nemški vojski oblasti, da pripomorejo k ohrambi na mire.

Ukinitev letalskega prometa

London, 16. marca AA. (Reuter) Zaradi nemške prepovedi letalskega prometa v Prago, so vse letalske zveze s Prago od včeraj ukinjene. Prav tako so ukinjene tudi letalske zveze med Dunajem in drugimi evropskimi prestolnicami. Kljub temu bo

družba »Royal Dutch Air Lines« danes nadaljevala svojo službo na letalski progri med Londonom in Dunajem čez Rotterdam. Vse druge britanske stalne zveze s srednjo Evropo so ukinjene.

Pariz, 16. marca i. Letalski promet na progri Pariz—Praga—Bukarešta je bil ukinjen. Za koliko časa, ni znano.

LONDON, 16. marca. AA. (DNB). Daily Mail poroča iz Prage, da sta

general Syrový in dosedanjej zatrjanji minister Fišer na povabilo britanske vlade odpotovala v London. Tudi drugi listi pišejo, da so bili Syrový, Fišer in Beran med tistimi enajstimi skrivnostnimi osebami, ki so z letalom odpotovali iz Prage v London. Daily Telegraph poroča, da so med navedenimi osebnostmi tudi nekateri visoki funkcionarji Skodovih tovarn.

Spopadi v Podkarpatju

in oddelki Siča razvili hud spopad v bližini madžarske meje.

BUDIMPESTA, 16. marca. w. Po raznih vesteh so madžarske čete na nekaterih krajih že dosegle poljsko mejo. Povod na ukrajinsko-poljski meji so čakale poljske čete, ki so madžarske honvede sprejeli zelo prisrčno. Zato pri zasedanju Podkarpatke Rusije je nastal edino zaradi tega, ker so sedaj češke čete pod vodstvom generala Prchala. General Prchala je postal madžarskim četam parlamentarca in zahvalje petdnevni rok, da se lahko Čehi umaknejo, madžarski vrhovni poveljnički pa je to odklonil in zahteval, naj Čehi odlože oružje.

BUDIMPESTA, 16. marca. AA. (Reuter). Več oddelkov madžarskih čet je snoči prispealo v Večer in dolini Tise in do Čerhalja v dolini Borsave. Ponekod so madžarske čete zadele ob upor Čehov. Po se nepotrenjenih vesteih so se v nekaterih krajih vneli ogroženi boji med Čehi in Madžari. Vesti o zavzetju Čehov.

Na zahtevo češkega generala Prchala, naj se da češki četam v Karpatki Ukrajini roki 5 dni za odhod, je poveljnički madžarskih čet zahteval, da morajo Čehi takoj odložiti oružje.

VARŠAVA 16. marca. AA. (Reuter) Na begu pred madžarskimi četami je snoči več manjših čeških oddelkov s 50 četniki prkoračilo poljsko mejo. Poljske oblasti so jih razorozile.

Rumunija utrujuje mejo

BUDIMPESTA, 16. marca. AA. (Reuter) Rumunski poslanik v Budimpešti je včeraj obvestil predstavnike madžarske vlade, da bo Rumunija utrdila svojo mejo pri Marmarošu, vendar le v svrhu obrambe.

Chamberlain o dogodkih na Češkem in Slovaškem

London, 16. marca i. Predsednik angleške vlade Chamberlain je včeraj v spodnji zbornicu, zunanjji minister Halifax pa v zgornji izjavil, da se gleda na dogodek, ki so spremjali propast češkoslovaške države, smatra angleška vlada za osvojbo-naranci, ki jih je dala Češkoslovaški za obrambo njenega ozemja pred zunanjimi napadi. Niti Chamberlain niti lord Halifax nista v resnici zanimali moralne obveznosti Angleške, da brani Češkoslovaško pred napadom od zunaj.

Cepav mednarodna jamstva določena v monakovskem sporazumu, niso stopila v veljavo zaradi zanjenja Nemčije in Italije, je lord Halifax izrecno poudarjal, da bi se angleška vlada smatrala za obvezano podvzeti vse korake, ki so v njeni moći, da češkoslovaško napadenje od zunaj, toda po točnem g. Chamberlain je Češkoslovaška prenala obstoječi, predem so vkoračale tuje čete.

S proklamacijo neodvisne Slovaške, ki jo je praška vlada sprejela na znanje, je Češkoslovaška pravno prenala obstoječi in so s tem odpadle tudi obveznosti, ki jih je Anglija imela napraviti tej državi. Proglasitev slovaške neodvisnosti pa po točnem času je Chamberlain v predsednika vlade samo po sebi ni dal povod za uporabo jame.

Chamberlain je hkrati v parlamentu poslal, kako je prišlo do monakovskega sporazuma, in poležaj, ki je nastal po sporazumu in ki je povzročil razpad češkoslovaške. Govorec o podobnih dogodkih je izjavil, da nemška vlada o svojem koraku ni obvestila nobenega podpisnika monakovskega sporazuma.

Ja pa je, da izjavil Chamberlain, da nadalja in metode, s katerimi je bila ta spre-

mednarodnih dogodkov in se z njimi spoznamela, do katere meje namevajo iti v svoji popustljivosti. Prav tako naj bi se spoznamela z njimi o vojaškem sodelovanju.

London, 16. marca. AA. DNB: V včerajšnji debati v spodnji zbornicu je izjavil neki konservativni poslanec, da je bil monakovski dogovor zdrav. Slabo bi bilo, če bi v tujini zmagal vtis, da bo Velika Britanija bolj nasprotuje Chamberlainovi politiki, kakor ji dejansko nasprotujejo. Spodnja zbornica je svojcas z velikim večino podarila svojo odločno voljo, naj se Velika Britanija ne vtika v zadeve srednje Evrope, in tako podtrdila svojo voljo, naj se vodi politika, ki ne sega čez Ren, Churhillov zet pa je poudaril, da se more mir ohraniti le tedaj, če bo Velika Britanija nastopila naglo in odločno. Vse je sedaj odvisno od uspeha prizadevanja, da se spoznamo narodi pod vodstvom Velike Britanije.

V imenu vlade je debato zaključil finančni minister sir John Simon. Poudaril je zlasti, da sedanje razmere v CSR ne ustrezajo temu, kar so namevali doseči v Monakovu. Črtanje CSR z zemljevidu je strašen dogodek in ga ni mogoče upraviti. Minister je pripomnil, da je Stanleyev obisk v Berlinu odlozen, da pa bo državni tajnik Hudson obiskal vse evropske predstolnice po prvotnem programu. Iz teh sklepov se vidi, kakšno je stališče britanske vlade. V ostalem se bo nadaljevalo delo za gospodarsko pomirjenje.

London, 16. marca. e. Dramatični dogodek na Češkoslovaškem so se razvijali s tako naglico, da se angleška javnost skriva v znašči. Edino to je bilo od vsega početka jasno, da ne bosta niti Anglija niti Francija nicesar ukrenili, da preprečita razpad češkoslovaške. Splošno smatralo, da je bila Češkoslovaška po sliki dogodkov brezogljivo izgubljena in da bi kaka akcija Anglije ali Francije ne izpremenila nujne useode, pač pa bi lahko povzročila vojno v Evropi, ki si je v sedanjem trenutku Anglija kljub svoji dobrni oborožitvi ne zdel.

Stanley ne gre v Berlin

London, 16. marca. e. Včeraj je bilo v parlamentu objavljeno, da minister za trgovino Stanley ne bo odpovedal v Berlin v razgovore s predstavniki Nemčije. Trgovinski minister Stanley in državni podčastnik Hudson bi moral danes odpovedati v Berlin, kjer se že nahaja angleška delegacija, sporočeno pa je bilo, da bo potoval Hudson direktно v Varšavo, odtot na Helsinki, Stockholm in Moskvo.

Nemški odgovor na angleško kritiko

Berlin, 16. marca. AA. (DWB): V pristojnih berlinskih krogih izjavljajo, da včerajšnja kritika Chamberlaina in lorda Halifaxa v spodnji zbornicu o metodah, s katerimi so likvidirali češkoslovaško vprašanje, ne temelji na realni podlagi. V berlinskih krogih poudarjajo, da ni nemški, temveč bivša praška vlada kršila dogovore, sklenjene v duhu monakovskega sporazuma, in sicer s svojim nastopom proti Slovakinu in Nemcem in na način, ki ni bil več znosljiv. Očitki angleških državnikov torej ne veljajo Berlinu, temveč bivšim praskim politikom. Kljub temu v Berlinu prav dobro upoštevajo, da kažejo izjave angleških ministrov v spodnji zbornicu, da mora angleška vlada priznati logičnost vseh teh dogodkov. Okoličino, da so Čehi pristali na takšen razplet, angleški krogi prav tako priznavajo v vsem njenem pomenu.

Berlin, 16. marca. br. Nemški tisk zelo ostro reagira na včerajšnje izjave Chamberlaina in lorda Halifaxa. Tako piše »Völkerischer Beobachter«: Ce se tako zvane demokratske države še niso znašle in ce se nese zavedajo, da so ti dogodki nastali pod silo razmer, je temu krivo dejstvo, ker so njihovi listi popolnoma zamolčali, kakšen duh je vladal na Češkem po monakovskem sporazumu in kaj se je dogajalo v zadnjem času. Gotovim kritikom odgovarjam, naj raje pobrskajo v lastni zgodovini. Tako je Anglia vodila stoletne krvave boje proti Škotski, Walesu, Irski, dokler jih ni zedinila en vmen kraljestvu. v zadnjem času pa so bili ubogi holandski kmetje oziroma Buri v Južni Afriki žrtve angleškega načina.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Bonnetove izjave

Paris, 16. marca c. Zunanji minister Bonnet je včeraj govoril pred zunanjopoličnim odborom poslanske zbornice o zadnjih dogodkih v Češkoslovaški. Podal je o njih obširni pregled in odgovarjal na razne vprašanja. Med drugim je izjavil, da zavzema francosko vladu glede češkoslovaškega vprašanja popolnoma isto stališče kakor angleška. Smatra delje, da monakovski sporazum po najnovejših dogodkih ni več v veljavi. Sedač tudi ni nobene prilike, da bi Anglia in Francija mogli intervenirati.

Popolne bo Bonnet govoril pred senatom. Sodni se je zunanjji minister se stal z angleškim poslanikom Bulhтом.

Min. predsednik Daladier je imel popolne razgovore z notranjim ministrom Sarrautom, finančnim ministrom Renaudom,

ministri De Monziem, zunanjim ministrom Bonnetom, predsednikom odbora za zunanjije zadeve Mistlerjem in drugimi. Razgovarjali so o Češkoslovaški in novi politični situaciji.

Zanimivo, važno in potrebno predavanje

Zdravnik dr. Marin o zdravniškem stališču glede spolne vzgoje otroka od rojstva preko pubertetne dobe

Maribor, 15. marca

Snoči se je zgrnilo mariborsko ženstvo v velikem številu v dvorano Ljudske univerze, da sliši predavatelj ter poučno predavanje zdravnika dr. Marina o zdravniškem stališču o spolni vzgoji otroka od rojstva preko pubertetne dobe. Predavanje, ki je bilo v okviru materninskega tečaja, je pravilno bilko občinstva, moških in žensk vseh slojev in starosti, da je bila dvorana Ljudske univerze nabit počna. Dr. Marinovo predavanje, ki je trajalo skoraj dve ur, je vzbudilo izredno pozornost poslušalcev, pa tudi odobranje, na nekaterih mestih tudi sredi predavanja. Potem, ko je organizatorica materninskega tečaja in načelnica feministične odseka tukajšnje Ženskega društva Jela Levstikova s prisravnimi besedami pozdravila odlično predavatelja, je pričel dr. Marin s svojimi zanimivimi izjavljani, ob katerih razberemo sledeče vodilne misli:

Spolnost je gonilni motor v človeku. Tukaj ni med ljudmi razlike. Prijroda je glede spolnosti vsi izenačila. Spolnost je tako pomembna činitelj za človeka, da je neobhodno potrebno, da uvažamo mladino v njene skrivnosti že od vsega začetka, čim se pri fantku ali deklektu pojavijo vprašanja, s katerimi si žele v teh stvareh odgovora in jasnosti. Pravljice o storki, angeličkih in bebicah so pogrešena stvar in jih je treba izločiti. Med 5. in 6. letom se otrok že začne zanimali za pojav rojstva. Otroka je treba primerno poučiti. Laz se lahko briško maščuje. Najboljša metoda pojasnjevanja spolnih tajnosti je naravna spolna vzgoja.

Otrokova vprašanja se ponavljajo leto za leto. Predavatelj v konkretni obliki priporoča staršem, kako naj pojasnijo vprašajoči delci pojave novih bratov in sester. Najpozneje v 8. ali 9. letu je treba dečku in dekleči v primerni obliki pojasniti to, kar ju zanimali. Če otrok ne izvede doma, potem prisluškuje pac v soli in po učilach, kjer lahko sliši gorostavnosti, če ne povemo otroku iskreno tega, za kar upraša, riskiramo njegovo zaupanje. Pojava je znak odtujevanja. Otrok zaupa bolj tovarisem in tovarisicam, kakor pa očetu in materi, o katerih je potem prepričan, da sta dovolj nespametna, če misita, da verjame njunim zgodbam o storkiji itd. Predavatelj je navedel več primerov iz lastne zdravniške prakse, ki kažejo, kako pogubnosne so vsebasilne lahke posledice, če zakrivimo otroku naturno resnico, pred katero se ni treba nikomur sramovati. Načajal je primer ko je

hilo okuženih 8 gojencev in gojenk neke mariborske srednje šole.

Vzrok za to je okuženje, ki nikdar ne bilo, če bi bili otroci pravčasno poučeni o spolnih skrivnostih, ki pa ne smejo biti nobene skrivnosti. Povzročitelj okuženja, ki bi lahko bilo usodno, pa je ostal nekakz novan.

Ta pojasnjevanja spadajo nedvomno v krog rodbine, ker sola nima časa za to. Med 6. in 9. letom že lahko uvažamo otroke v te skrivnosti na podlagi primerov iz rastlinstva ter živalstva, ki staršem ta odgovorni vzgojni opravek zelo olajšujejo.

Pubertetna doba (pri dečkih od 14. do 16. pri deklečih leto preje) pa so nevarnosti za fanta in dečka največje. V tem času nastopajo spremembe na zunaj, pa tudi v notranjosti organizma, kjer se privčno razvijajo in delovati spolne žlezne. Pri dečkih se pojavlja perilo, pri dečkih polucije. Na te pojavje morajo starši otroke že vnaprej pripraviti, ker so sicer možnosti spolnih zabolod. Tukaj preti nevarnost, da se sin ali hčerka popolnoma odvaja staršem, če jima ne postanejo plemeniti, iskreni posvetovalci. V tej dobi je že skrajni čas, da odgrnejo starši pred očmi svojih otrok poslednje zaveso spolne tajnosti. V dečku in dekleči je treba s potrebnimi edkrstičnimi pojasnili zbuditi čut bododega poslanstva ter jim primereno pojasniti pomen in funkcijo organov, ki služijo razmnoževanju človeškega rodu. Deček in dekleči Isčeta v tej dobi uteho in zatočišča v druščini in tovarišči. Mladostnik in mladostnica kažejo znake neke depresije, cestokrat neverjetne trme, očitnosti in neke zavesti, kakor da oni sami največ vedo. Neoprovabilo napako storijo starši, če opustijo prilik ob nastopu pubertetne dobe. Ozirji sramčljivosti in drugi pomisleki ne dirajo, saj gre za usočo lastnega otroka. Veliko tragik mladih življenj se določajo po krividi staršev, ker so oddalaši s potrebnimi pojasnili, pa je otrok o vsem tem morebiti že davno in včasih napačno ter pretirano slišal v soli, na učici ali kjerkoli.

Ce sistematično izvajamo metodo naravne spolne vzgoje,

kakor si jo predavatelj zamisla, potem se staršem ni treba zaklepati pred otroci, kadar so v kopanicu ali kadar se preobradijo. Vs. je tedaj nekako naravno, samo ob sebi umetno. Največja važnost pa je v tem, da se prepričajo spolne spozabe in zabolode, do katerih vodi otroka preživa domislija, ki ga žene lahko do spolne samokunstvene. V okviru teh izvajanj se izraža prečavljati proti sodobnim navadem ženskega ispitovanja, ki zbuja pohotnost in ki vznemirja mladostnika. V pubertetni dobi je zelo priporočljivo, da zaposlimo mladostnika s telovadbo in sportom, da mu odvrnemo pozornost na točke, kjer ga ne takajo usodno naključja, kakor na primer v spolnem pogledu.

So nekateri pedagogi, ki menijo, da je najboljša zaščita mladostnika v "letih nečudnih" v spolni vzdržljivosti. Spolna vzdržljivost je po predavateljevem mnenju sicer pravilno, vendar pa ne v velja v absolutnem smislu. Predavatelj poudarja, da je spolno sožitje vsaj deloma potrebno že pred zakonom, ker se je mogoče le na ta način obvarovati pred razočaranjem bočnega zakonskega življenja. Dr. Marin navaja zatem primer iz lastne prakse, kjer je prislo deček pred poroko in njemu. Prosila je za zdravniški izkaz, da je zdrava in da ni v zdravstvenem pogledu nobenega zadrlžka za poroko. Bila je vsa sredina in je zdravniku dejala, da se čuti najprejneje bitje na svetu. Sest mesecov po poroki pa se je kot poročena žena spet pojavila pri zdravniku. Bila je globoko razčarana nad moževnim svojevrstnim spolnim izživljanjem. Prosila je za zdravniški izkaz za ločitev, ki je nastopila čez pet tednov.

V zadnjem delu svojega predavanja je naglašal predavatelj potrebo čim tesnejšega sodelovanja med solo in domom.

Sola bi morala upoštevati ta leta, ko mladina spolne zori. Starši sami pa morajo paziti, da se pri svojih pojasnilih povsem skladojo. Gorje, če opazi otrok, da na primer oče drugačev govor in pojasnjuje kakor mati, Gorje pa tudi, če nastopijo potuha z ocetove ali materine strani. Niso dozustne niti najmanjše

pädagoške debate vprito otrok,

ker se sicer lahko pripieti, da bo otrok veljal drugim ko staršem ali pa da si bo naredil enega od roditeljev za prijatelja, drugega pa za sovražnika. Poslediča je neizogiben pekel v rodbini, ki navadno vodi v razdejanje rodbinskega življenja. Dolžnost vzgojiteljev pa je, da ravna v pubertetni dobi izredno obzorno, ker nikdar ne vedo, kaj se v otroku dogaja. Zaradi tega pa je tudi potrebno, da se vzgojitelji ne menjavajo in ne premesečajo, ker je to v kvar soli, pa tudi odnosajem med solo in domom. V soli in cerkvi ne bi smelo biti nobene politike. Predavatelj navaja primer 14letne de-

klice, učenke neke tukajšnje šole, ki je zanosa. Predvsem ta primer ga je napotil, da je prevzel predavanje, s katerim je hotel opozoriti starše na preteče nevarnosti, ki grožijo njihovim otrokom, če opuščajo potrebo pojasnjevanja v spolnih zadevah. Res je sicer, da nečistoča, nezdravna stanovanja, siromaštvu in drugi socialno zdravstvene neprilike pospešujejo spolne zabolode, spolne zlorabe, krvoskrustva in druga zla. V pretečni večini primerov pa je kriva predvsem staršem samih, ker niso hoteli ali niso mogli odigrati lastnem otrokom zaveso spolnega življenja.

Ob zaključku je se naglašal predavatelj, da se morajo starši povsem izogniti silehne prepovedi. Prepoved je napačna. Le svetovalna metoda, ki približuje starše in otroke, bo lahko zadovoljivo rešila vse težke vzgojne probleme, med katere spada nedvomno problem spolne vzgoje. Le v naravnih spolnih vzgoji je najuspešnejša sredstvo, da obvarujemo otroke pred usodnimi naključji v življenju.

Predavatelj so hvaležni poslušalcem in poslušalkam nagradili za lepa, poučna izvajanja z delj časa trajajočim pleskanjem.

Shawov »Pygmalion« na mariborskem odru

Vsi sodelujoči so po svojih močeh prispevali, da je dosegla vprizoritev lep uspeh

Maribor, 15. marca

V »Pygmalionu«, tej znameniti trodanski komediji, se veliki zbadljivec Bernard Shaw roga vsemu svetu s pristavo shawovske metodo: Roga se antičnim praviljicam, angški družbi ter njenim navadno vodi v razdejanje rodbinskega življenja. Dolžnost vzgojiteljev pa je, da ravna v pubertetni dobi izredno obzorno,

ker nikdar ne vedo, kaj se v otroku dogaja. Zaradi tega pa je tudi potrebno, da se vzgojitelji ne menjavajo in ne premesečajo, ker je to v kvar soli, pa tudi odnosajem med solo in domom. V soli in cerkvi ne bi smelo biti nobene politike. Predavatelj navaja primer 14letne de-

do slednjega detajla izklesana je bila do- stojanstvena ga. Higginsova naše prve igralke gdč. Elvire Kraljeve. Ta njena podoba je bila globoka zajeta, vznikla je ob izvirnik umetnosti širokoga formata. V svoji robati zunanjosti umerjen in uravnoščen je bil prvotni smetar in poznej vnet razlagalec »moralne srednjega stanu« Doolittle Pavla Koviča. Zentimentno polkovnika Pickeringa, ki je v samem delu nekako medlo začrta, je skušal čim prepravele poudariti nestor mariborskih gledališčnih igralcev Pavel Rasberger. Oskrbična Pearsonska v prikazu Milene Zadržavčko je bila redna interpretacija etike in morale vrhnje angleške družbe.

Vsak po svoje so prispevali k uspehu predstave v sporedne vlogah še Slava Gorinščka v vlogi E. Hillove, D. Savinova kot Klara, E. Verdonik kot Fredy, Franjo Blaž kot počajč. Danilo Gorinšček kot sarkastični igralec in Marica Križajeva kot baronica.

Od vsega začetka je bil vzpostavljen med igralci na odru in občinstvu načitveni kontakt, ki je omogočil intenzivno spremeljanje dogodkov na odru. Občinstvo ni štědilo s prisravnim priznanjem vodilnim igralcem ter igralkam. — V.

Mariborske in okoliške novice

— Posestno gibanje. Trgovec Maks Kanc je kupil od Nikole Mumiča parcelo in hišo v Smetanovi ulici 29 za 900.000 din. — Strojevoda državnih železnic Maršal Samastur je prodal natakarici Vincencu Ošolnikovi iz Dravograda hišo na Radvanški cesti 20 za 130.000 din. — Josipina Polšnik je kupila od mestne občine 823 kv. m. veliko zemljišče za 18.106 din.

— Gradbeno dovoljenje je dobil trgovec in posestnik Albin Ceb za gradbo enonadstropne stanovanjske hiše v Betnavski 53. Hišo so že prideli graditi in znašajo gradbeni stroši 210.000 din.

— Objošeni. V včerajšnji strelki smo poročali o dveh kazenskih razpravah pred malim kazenskim senatom mariborskega okrožnega sodišča in sicer radi uboja. Vsi otoženci so bili objošeni v smislu obtožbe in posrečenega dialektičnega eksperimentiranja. Ta njen dialect je čudovita zmes raznih dialektnih ter nedialektičnih govorov. V zaključnih prizorih pa je njena umetniška tvorba rasla in na popolnoma preprivala v vseh izraznih sredstvih in načinih. Prof. Higgins Vladimirja Skrbinskega je bil povsem dognan in pretehan. Precej naporno vlogo je V. Skrbinski ves čas suvereno obvladal.

— Ljudska univerza v Mariboru. Drevi v četrtek ob 20. predava na Dantjevoj njej, dobiti v njegovi poeziji globoki poznavec Danteja in izvrstni predavatelj dr. Mirkov Deanović, univ. prof. iz Zagreba. Jutri v petek 17. t. m. predava isti predavatelj o »Divini commedije«. Pričeval bo konstrukcijo in moralni pomen Dantove vizije onostranskega sveta in pod pregled treh sprevodov Božanstvene komedije: v petku v vlogah v raju. Podrobne bo opisal nekatere prav posebne lepe epizode kakor n. pr. Francescu da Rimini, Conte Ugolino itd. in pojasnili številne alegorije in simbole. Predavanja bodo spremljala projekcija krasnih ilustracij znamenitega umetnika Gustava Doreja. V pondeljek 20. t. m. predava profesor Stupan Bogomir o »sodobnem imperializmu«.

— Ljudska univerza v Mariboru. Drevi v četrtek ob 20. predava na Dantjevoj njej, dobiti v njegovi poeziji globoki poznavec Danteja in izvrstni predavatelj dr. Mirkov Deanović, univ. prof. iz Zagreba. Jutri v petek 17. t. m. predava isti predavatelj o »Divini commedije«. Pričeval bo konstrukcijo in moralni pomen Dantove vizije onostranskega sveta in pod pregled treh sprevodov Božanstvene komedije: v petku v vlogah v raju. Podrobne bo opisal nekatere prav posebne lepe epizode kakor n. pr. Francescu da Rimini, Conte Ugolino itd. in pojasnili številne alegorije in simbole. Predavanja bodo spremljala projekcija krasnih ilustracij znamenitega umetnika Gustava Doreja. V pondeljek 20. t. m. predava profesor Stupan Bogomir o »sodobnem imperializmu«.

— Lep upeh dijakov klasične gimnazije. Snodi je bila v polno zasednem narodnem gledališču predstava Sofoklejeve »Kralja Oripa«, ki so ga priredili dijaki klasične gimnazije v reziji Vladimira Skrbinskega. Za lepo predstavo so bili dijaki deležni toplega priznanja. Predstava so počastili tudi mnogi odličniki z mestnim poveljniki generalom Cedonom Stanjoljčem na celu.

— Nagrjeni glasbeniki. V okviru razpisa nagrad za II. umetnostni teden v Mariboru je prisodila žirija v glasbeni skupini nagrade za najboljše skladbe prof. Karlu Pahorju, prof. Ubaldu Vrabcu, Leonu Novaku in Ivanu Turšiču iz Ljubljane. Nagrjene skladbe bodo pretežno izvajane v drugem umetnostnem tednu.

— Žrtve državnega napadlaca. 27-letni posestnik Franc Bukovnik od Sentjanža nad Marenbergom se je snoti oglašil in Kočarjevi gostilni na Muti. Ko je zapuščal gostilno, ga je napadel neki posestnik iz Sentjanža in ga tako obdelal po glavi, da ga nezavestnega prepeljal v bolnič.

— Aprilska muhavost se je pojavila zoperi včerajšnjem vremenu. Proti polnemu se je nebo nemudno zastršlo, sneg je bil na gosto naletajoč. V pac presele predstavljajoči.

— Nočno letarniško službo ima tek. den Maverjeva lekarna v Gospodski ulici in Vavpotova na Aleksandrovi cesti.

— Podstavitev Fr. Bevk. Prednočnim je bila v Narodnem gledališču repriza Fr. Bevkove tridejanske komedije »Partija Šaha«. Repriza je prisotvrala tudi avtor Fr. Bevk, ki ni ugnuli v krasni predstavi. Občinstvo je prizikalo avtorja na oder in mu je navdušeno vokalično. Bevk je prejel lep lavorje venec z državno trobojnikom Dremo podaja pri reprizah R. Naškrat. Njegov Drem je skrbno naštudiran, v renejših in zabavnih prizorih krepko

izobilovan. Tudi ostali sodelujoči (Starčeva, Krajeva, Crncbora) so prisotvrali k učinkovitemu poteku komediskskega dejanja.

— Zaključne gledališke novosti so v letnišnji gledališki sezoni še Lasingerjevo odzisko delo »St. 72«, Schillerjevo »Kočarstvo in ljubezen« ter Millockerjev »Dijak« prosak.

— Pomenek pod Jipo, A. S., Melje: Da, spet na Kalvariji. V noči na sredo vnoči!

— Priporome. V tukajnici »Delavski Politiki beremo: »Mariborski Nemci se organizirajo. Avala poroča: Nemci v Mariboru so si ustavnili svoje podporno društvo, kar vodijo vodja vodja konzilija Enz. Razenega zvezca v dvorani Sok. doma akademijo z naslednjim izbranim sporedom: 1. pozdravni govor (br. dr. Gorčič), 2. posem mladine (zborna deklamacija), 3. govor (br. K. Destovnik), 4. ukaz, Kam. Nezakonska matta (po spremembi klasirja ga Lapajne iz Celja), 5. pecu (br. Veingerl), 6. Soneti nesrečne (s. Dobravc M.), 7. Izgubljena vera (s. Medved M.), 8. Zdravljica (po moški zbor), 9. Ribič (s. Kurnik T.), 10. Slovo od mladosti (br. Platzter), 11. Sonetni venec (s. H. Novak in br. K. Destovnik), 12. Pod oknom (po moški zbor), 13. Zdravljica (zborna deklamacija).

— V smrt. V soboto dopoldne si je končala življenje 40letna Franciška Hrustelj, koljarjeva žena v Št. Janžu. Na podprtju se je obesila. Zadnje dni je kazala znake duševne potrošči. Kaj pa je prav za